

Eurobarometru Standard 86

Raport național

Opinia publică în Uniunea europeană

România

Toamnă 2016

Sondajul a fost cerut și coordonat de către Comisia Europeană,
Direcția Generală de Comunicare.
Raportul a fost elaborat pentru Reprezentanța Comisiei Europene în România.

Documentul nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Reprezentanței.
Interpretările și opiniile pe care le conține aparțin exclusiv autorului.

Eurobarometru Standard 86 – Val EB86.2 – TNS opinion & social

Eurobarometru Standard 86

Raport național

OPINIA PUBLICĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

ROMÂNIA

<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion>

Sondajul a fost cerut și coordonat de către Comisia Europeană, Direcția Generală de Comunicare.

Raportul a fost elaborat pentru Reprezentanța Comisiei Europene în România.
Documentul nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere oficial al Comisiei Europene.
Interpretările și opiniile pe care le conține aparțin exclusiv autorului.

CUPRINS

INTRODUCERE	2
I. PERCEPȚIA ROMÂNILOR ASUPRA PRIORITĂȚILOR COMISIEI JUNCKER	3
1 Evaluarea agendei de priorități de către români	3
II. STRATEGIA EUROPA 2020 ÎN VIZIUNEA ROMÂNILOR	5
III. CETĂȚENIA EUROPEANĂ – DREPTURI, VALORI ȘI AȘTEPTĂRI	7
1 Românii și cetățenia europeană	7
a. Cultura și valorile comunității europene	7
b. Încrederea în instituțiile naționale și europene	7
IV. PERCEPȚIA SITUAȚIEI ECONOMICE A ROMÂNIEI ÎN CONTEXT EUROPEAN ȘI GLOBAL	8
CONCLUZII	9

INTRODUCERE

Anul 2016 a fost un an al evenimentelor importante pe scena internațională. Fie că vorbim de creșterea tendințelor eurosceptice sau de provocările care au testat capacitatea de reacție a Uniunii Europene, deciziile instituțiilor europene au fost puse sub semnul întrebării nu de puține ori de către statele membre, criticile venind în special pe fondul crizei economice și al crizei refugiaților.

La data de 14 septembrie, președintele Juncker s-a adresat Parlamentului European, cu ocazia discursului său anual privind Starea Uniunii Europene¹. Au fost enumerate cele mai mari provocări ale Uniunii în prezent: fragmentare, populism, șomaj și inegalitate socială. Președintele a reconfirmat prioritățile de ordin economic, social și politic ale Comisiei Europene. Discursul său a fost însoțit de adoptarea unor inițiative în ce privește investițiile, piața unică digitală, Uniunea piețelor de capital și securitatea.

În anul 2016, Comisia și-a concentrat eforturile pe măsuri ferme referitoare la criza refugiaților și migrație, la sprijinul pentru locuri de muncă și creștere economică, în special prin investiții și aprofundarea pieței unice, la consolidarea Uniunii economice și monetare și a dimensiunii sociale a acesteia, precum și la inițiativele privind un regim fiscal mai echitabil.

De departe cel mai important eveniment al anului a fost referendumul pentru ieșirea Marii Britanii din UE, la al cărui rezultat a contribuit și dezbaterea din jurul imigrației, chiar dacă Marea Britanie nu este parte a spațiului Schengen care asigură libertatea de circulație. În discursul anual privind Starea Uniunii, Jean-Claude Juncker a afirmat că Brexit-ul nu pune în pericol UE, dar populismul galopant riscă să ducă Europa pe calea naționalismului. Liderii celor 27 de state ale Uniunii Europene s-au reunit la Bratislava, pe 16 septembrie 2016, cu scopul de a găsi soluții pentru ca UE să depășească momentul Brexit și criza refugiaților.

În ce privește România, 2016 a fost anul care a fost marcat de alegerile locale și parlamentare, ambele fiind câștigate de social-democrați. Apropierea alegerilor parlamentare din 11 decembrie este posibil să fi influențat de asemenea opțiunile și evaluările românilor, analizate în rezultatele prezentei cercetări de tip Eurobarometru din toamna anului 2016.

România are în acest an cea mai mare creștere economică din UE (4,9%), conform Raportului de țară din 2017². Creșterea a fost determinată în principal de consumul privat, la rândul său susținut de creșterile salariale, de reduceri ale impozitelor indirecte și de rate scăzute ale dobânzilor.

¹ https://ec.europa.eu/commission/state-union-2016_ro

² https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_ro

I. PERCEPȚIA ROMÂNILOR ASUPRA PRIORITĂȚILOR COMISIEI JUNCKER

Comisia Juncker și-a stabilit 10 priorități, de la redresarea economiei europene și crearea de locuri de muncă de calitate, până la combaterea schimbărilor climatice, securitatea energetică, gestionarea crizei migranților și negocierea unui acord de liber schimb cu Statele Unite ale Americii.

Majoritatea românilor se declară în favoarea celor mai multe dintre prioritățile și politicile menționate în cadrul studiului Eurobarometru. Totuși, se poate observa o tendință de scădere în nivelul de acord, comparativ cu toamna anului 2015.

Aproximativ opt din zece români susțin **libera circulație** a cetățenilor UE, care pot să locuiască, să muncească, să studieze și să facă afaceri oriunde în UE (77%, -3 puncte procentuale față de 2015). În jur de două treimi dintre români se declară în favoarea unui **acord de comerț liber și investiții** între UE și SUA (71%, +3pp), dar și a unei **politici de apărare și securitate** comune a statelor membre (69%, -6pp). Un nivel de susținere similar este declarat și pentru o politică externă comună (65%, -4pp), respectiv o politică energetică comună (65%, -7pp). Circa șase din zece români sprijină o piață unică digitală (62%, +3pp). Un procent similar se declară de acord cu extinderea într-o măsură mai mare a UE (61%, -4pp), precum și cu o politică europeană comună privind migrația (59%, -3pp). Peste jumătate dintre români susțin o Uniune economică și monetară europeană (55%, -2pp). Cele două priorități care suscită o opoziție mai puternică sunt cele referitoare la moneda euro (respectiv Uniunea economică și monetară) și la o politică comună privind migrația, o treime dintre români declarându-se împotriva.

1 Evaluarea agendei de priorități de către români

Relativ la **creșterea economică, crearea de locuri de muncă și realizarea de investiții**, la finalul anului 2016, doar jumătate dintre români considerau că situația financiară a gospodăriei lor este bună sau foarte bună, sub media europeană de 68%. Comparativ cu perspectiva începutului de an, a crescut numărul românilor (de la 13% în primăvară, la 18% în toamnă) care anticipează o înrăutățire a situației lor economice în următoarele 12 luni.

În ceea ce privește situația locurilor de muncă, unul din cinci români o consideră satisfăcătoare la nivelul întregii țări, în timp ce 46% sunt mulțumiți de situația personală la locul de muncă. Perspectivile asupra locurilor de muncă în următoarele 12 luni sunt mai pesimiste în viziunea românilor, spre deosebire de toamna anului 2015, când un procent mai mare de cetățeni (28% în 2015, față de 21% în 2016) se așteaptă ca situația locurilor de muncă din propria țară să se îmbunătățească. La acest ultim aspect, aprecierea situației viitoare în ceea ce privește locurile de muncă, România se situează la paritate cu media europeană (23%).

Perspectivile asupra situației economiei europene sunt însă pozitive, 59% dintre români evaluând-o ca fiind bună, România situându-se semnificativ peste media europeană (39%) din acest punct de vedere. Spre comparație, doar unul din patru români evaluează situația economiei românești ca fiind bună.

Românii anticipează creșteri mai degrabă din partea sectorului privat, aproape două treimi considerând că acesta este mai bine poziționat, comparativ cu sectorul public, în crearea unor noi locuri de muncă. Astfel, 54% dintre români sunt de părere că banii publici, la nivelul Uniunii Europene, ar trebui folosiți pentru a stimula investițiile din sectorul privat.

Două treimi dintre români sunt în favoarea unei **politici energetice comune** europene. Românii consideră garantarea unor prețuri rezonabile pentru consumatori (41%) drept un obiectiv prioritar al unei astfel de politici, urmată de protejarea mediului înconjurător (28%) și combaterea încălzirii globale (27%). Pentru acestea din urmă, peste jumătate dintre români consideră că obiectivele stabilite la nivelul Uniunii până în anul 2020 sunt realizabile, ca de exemplu reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20% (53%), creșterea utilizării energiei din surse regenerabile cu 20% (54%) și creșterea eficienței energetice (57%).

În raport cu **piața internă**, 54% dintre români consideră un obiectiv realist creșterea contribuției industriei la 20% din PIB, până în anul 2020. Iar trei din patru români se declară în favoarea unor reguli mai stricte în România privind evaziunea și paradisurile fiscale. Țări ce susțin mai puternic existența acestor reguli sunt Germania, Spania, Olanda și Suedia, ele înregistrând procente de acord de peste 95%.

Aderarea României la Uniunea Europeană presupune adoptarea monedei unice într-un orizont de timp ce depinde de gradul de convergență cu zona euro. La finalul anului 2016, 55% dintre români s-au declarat în favoarea unei monede unice, Euro, ca simbol al **Uniunii economice și monetare europene**, în scădere însă față de aceeași perioadă a anului trecut (63%).

Globalizarea este considerată o oportunitate pentru creșterea economică de 47% dintre români, procent în creștere față de anul anterior (39%), dar tot sub media europeană (58%). Când vine vorba de realizarea unui **parteneriat pentru comerț și investiții între Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii**, 71% dintre români se declară în favoarea acestuia. Media europeană se menține la același nivel din 2015 (53%), iar la polul opus se situează țări precum Austria și Germania unde doar aproximativ unul din cinci cetățeni susțin un parteneriat UE-SUA.

Deși 62% dintre români apreciază pozitiv **piața unică digitală** și importanța economică a acesteia, 39% dintre români nu accesează internetul niciodată, cu 21 de puncte procentuale mai mult față de media europeană. Penetrarea mică a internetului în zonele rurale, competențele digitale limitate și lipsa siguranței în privința datelor personale în mediul online, reprezintă, în continuare, bariere în dezvoltarea acestui sector.

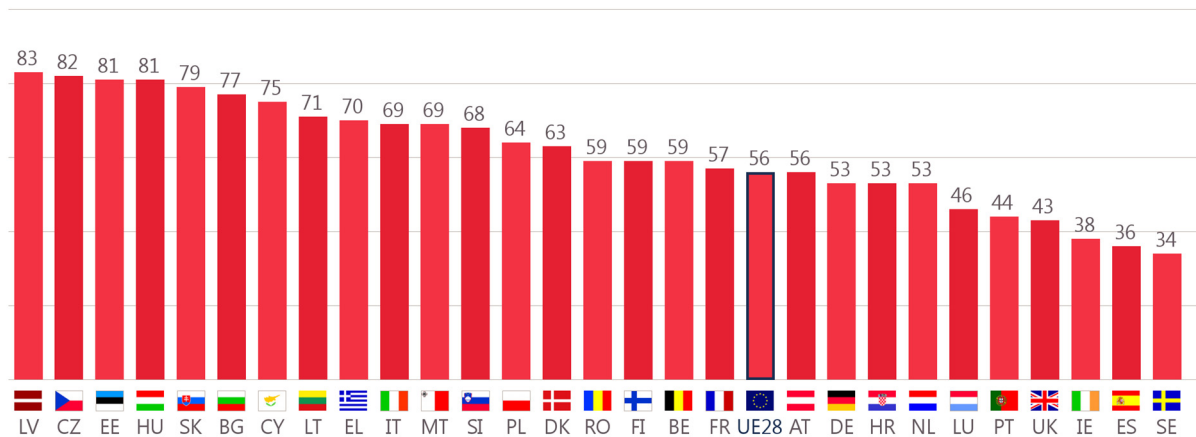
În ceea ce privește domeniul **justiției și respectării drepturilor fundamentale**, românii consideră libera circulație a persoanelor, bunurilor și serviciilor în interiorul Uniunii ca fiind cea mai importantă realizare a Uniunii Europene (35%, față de 26% media europeană). Aproximativ 70% dintre români consideră un lucru bun dreptul cetățenilor europeni de a lucra, respectiv de a locui în orice stat membru al Uniunii. De asemenea, 63% dintre români apreciază pozitiv dreptul cetățenilor din alte state membre de a lucra, respectiv locui, în România. În unele state membre, precum Austria (27%) și Belgia (24%), procentul celor care nu sunt în favoarea dreptului cetățenilor europeni de a lucra în orice stat membru al Uniunii este mult peste media europeană de 12%.

Ca urmare a crizei refugiaților, trei din cinci români au îmbrățișat favorabil ideea de creare a unei politici europene comune privind **migrația**, ponderea fiind însă sub media europeană (69%) și semnificativ în scădere față de 2015 (66%).

În ciuda atitudinii pozitive asupra liberei circulații a cetățenilor, părerile sunt împărțite în ceea ce privește aportul adus României de imigranții din afara Uniunii. Astfel, 36% dintre români apreciază că există un aport pozitiv al imigranților în general, în timp ce 57% nu sunt de acord cu această premiză. Mobilitatea persoanelor din alte state membre ale Uniunii este percepută favorabil de 57% dintre români, comparativ cu cei doar 35% în favoarea imigrației persoanelor din state din afara Uniunii. Doi din cinci români consideră că măsurile pentru a combate imigrația ilegală a persoanelor din afara Uniunii ar trebui luate preferabil la nivel național, mult peste media europeană de 24%, dar și în creștere față de anul 2015 (24%).

QB4.2 Vă rog să îmi spuneți dacă fiecare dintre următoarele afirmații vă trezește sentimente pozitive sau negative.

Imigrația persoanelor din afara UE
(% - TOTAL 'NEGATIVE')

Referitor la **rolul jucat de Uniunea Europeană în lume**, doi din trei români consideră că vocea Uniunii contează în lume și se declară în favoarea unei politici externe comune a celor 28 de state membre, în linie cu media europeană (66%).

Aproximativ 70% dintre români privesc favorabil o politică de apărare și securitate comună a Uniunii Europene, procent în scădere față de 2015 (76%) și sub media europeană de 75%. Extinderea Uniunii pentru a include și alte țări, în anii următori, este susținută de 61% dintre români, mult peste media europeană de 39%, statele membre care sunt mai reticente vizavi de extinderea UE fiind Germania și Austria.

Pe planul **schimbărilor democratice**, 58% dintre români sunt mai mulțumiți de felul în care democrația funcționează în UE, decât cetățenii celorlalte state membre (media UE28: 45%), însă doar unul din trei români este mulțumit de modul de funcționare a acesteia în România.

II. STRATEGIA EUROPA 2020 ÎN VIZIUNEA ROMÂNILOR

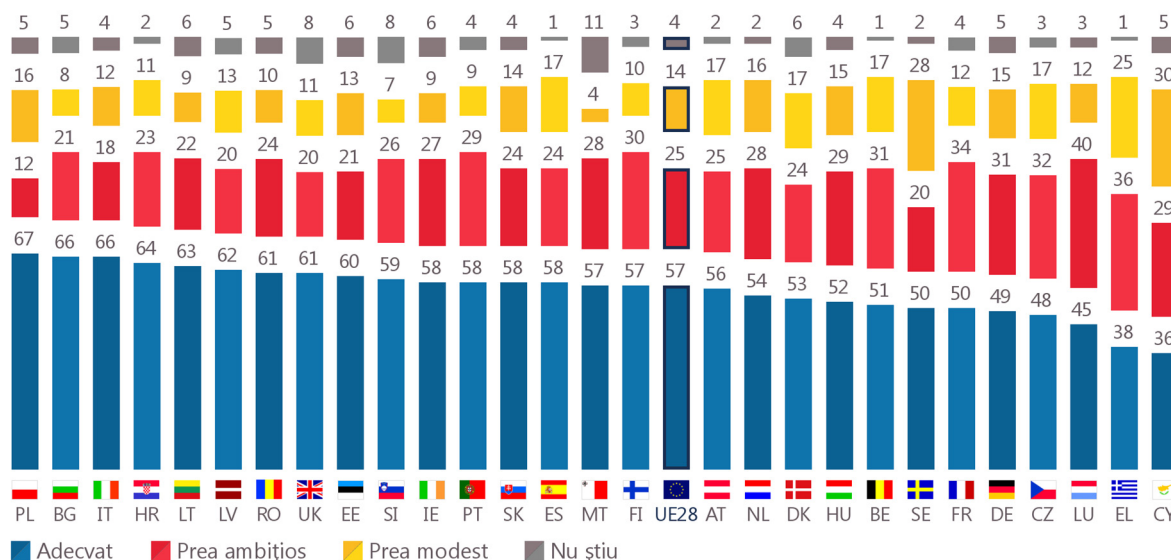
Lansată în 2010 ca strategie a UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, Strategia Europa 2020 stabilește cinci obiective ambițioase în domeniile ocupării forței de muncă, cercetării și dezvoltării, schimbărilor climatice și energiei, educației, precum și combaterii sărăciei și excluziunii sociale, obiective care trebuie realizate de UE până în 2020.

Evaluând percepțiile cetățenilor români, trei cincimi dintre aceștia indică două obiective ale strategiei ca fiind cele mai realiste. Primul vizează gradul de ocupare a segmentului de vârstă 20-64 ani, în timp ce al doilea se referă la reducerea abandonului școlar până la 10%.

Obiectivul considerat a fi cel mai ambițios, atât la nivel național, cât și european, este cel potrivit căruia minimum 40% din tânăra generație, cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani, ar trebui să aibă un titlu sau o diplomă de educație superioară – apreciat astfel de 43% dintre români și 39% dintre europeni.

QB1.1 Gândindu-vă la fiecare dintre următoarele obiective ce trebuie atinse până în 2020 în UE, ați spune că este prea ambițios, adecvat sau prea modest?

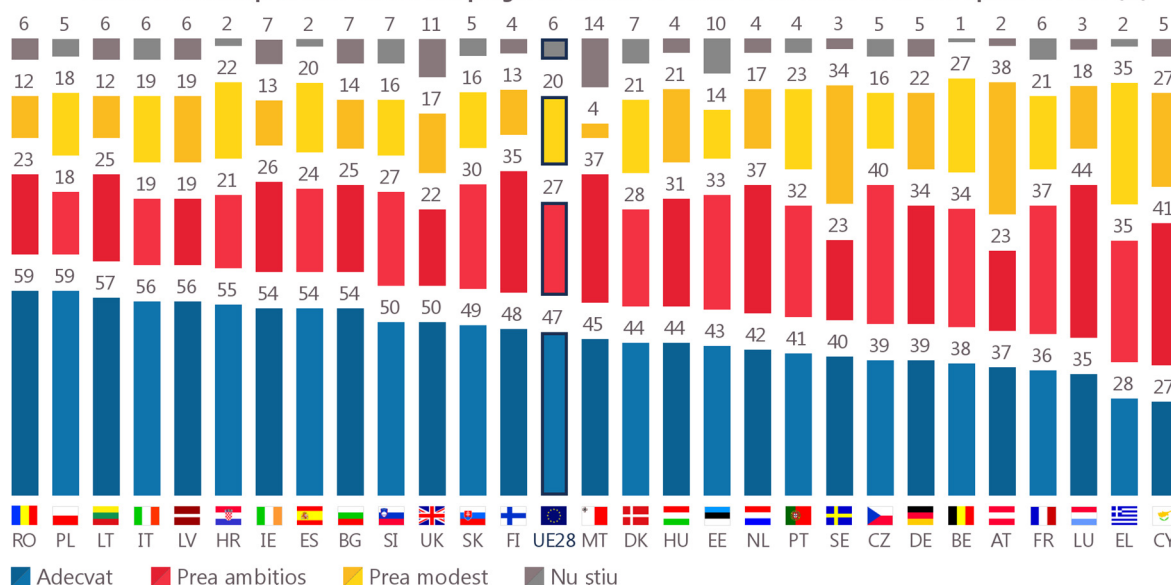
Trei sferturi dintre bărbații și femeile cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă (%)

Comparativ cu celelalte state membre, obiectivul care a primit scorul cel mai mare de evaluare în țara noastră a fost cel care vizează scăderea numărului de cetățeni europeni care trăiesc sub pragul de sărăcie. Deși suntem pe calea atingerii obiectivelor privind schimbările climatice, energia și educația, criza a frânat progresele în realizarea celorlalte obiective, în special în materie de sărăcie și excluziune socială, domenii în care situația s-a deteriorat.

QB1.8 Gândindu-vă la fiecare dintre următoarele obiective ce trebuie atinse până în 2020 în UE, ați spune că este prea ambițios, adecvat sau prea modest?

Numărul de europeni care trăiesc sub pragul de sărăcie ar trebui să fie redus cu un sfert până în 2020 (%)

În privința eficienței utilizării resurselor, după cum a fost menționat și în cadrul priorităților Comisiei Juncker, scăderea emisiilor, cât și creșterea utilizării energiei regenerabile și a eficienței energetice sunt considerate a fi obiective fezabile ale Uniunii de peste jumătate dintre români.

Pornind de la aceste obiective, 60% dintre români cred că Uniunea Europeană se îndreaptă în direcția corectă pentru a ieși din criză și că va face față noilor provocări globale, acest procent fiind unul dintre cele mai ridicate la nivelul Uniunii (media fiind de 46%). În afară de România, țările care înregistrează un nivel ridicat de încredere în privința direcției Uniunii Europene sunt Lituania (74%) și Malta, Suedia și Finlanda (70%). La polul opus, țările care consideră actuala direcție ca fiind greșită sunt Grecia (55%) și Italia (42%).

III. CETĂȚENIA EUROPEANĂ – DREPTURI, VALORI ȘI AȘTEPTĂRI

Atașamentul românilor se îndreaptă în special către orașul sau satul natal, nouă din zece cetățeni indicând că se simt atașați și foarte atașați de comunitatea lor imediată. Pe locul al doilea, cu patru puncte procentuale mai puțin, se situează atașamentul față de România. În ceea ce privește apropierea față de Europa și Uniunea Europeană, 59% dintre români se simt atașați și foarte atașați de Europa, iar 54% de Uniune. Românii se situează din nou peste media europeană în raport cu apropierea față de Europa (53%), dar nu și față de UE, media UE28 pentru acest indicator fiind de 51%.

1 Românii și cetățenia europeană

Două treimi dintre români declară că se simt cetățeni europeni dar, atunci când se referă la naționalitate, 47% dintre români se consideră atât români, cât și europeni, în timp ce 44% se consideră doar români. În ceea ce privește cetățenia europeană, românii exprimă același grad de asociere ca și cetățenii celorlalte state membre, media europeană fiind 67%.

Drepturile cetățenilor europeni sunt cunoscute de 45% dintre respondenți, ușor sub media europeană (50%), în timp ce 71% ar dori să știe mai multe despre acestea. Finlandezii (trei sferturi dintre ei), urmați de respondenții din Luxemburg (70%), sunt printre cetățenii Uniunii care se declară drept bine informați asupra propriilor drepturi în calitate de cetățeni europeni.

a. Cultura și valorile comunității europene

Conform aprecierilor românilor, geografia este cel mai bun liant pentru sentimentul de comunitate între cetățenii europeni, fiind indicată de 23% dintre respondenți, urmată de valori, statul de drept și solidaritatea cu regiunile mai sărace (toate cu 18%) și de sistemul de îngrijire a sănătății, educația și pensiile (17%). La nivel european, cultura este în continuare conexiunea principală între membrii unei comunități (25%), urmată de istorie (23%), valori (22%) și economie (21%).

Valorile care reprezintă cel mai bine Uniunea Europeană, în viziunea românilor, dar și a europenilor, sunt drepturile omului (38% România, 34% UE), democrația (32% România, 31% UE) și pacea (27% România, 39% UE). Valorile pe care românii le consideră importante la nivel personal includ pe primele locuri: drepturile omului (42%), respectul pentru viața umană (33%) și pacea (31%), primul aspect suprapunându-se cu media europeană (43%). La nivel european, procentul cel mai ridicat este înregistrat de pace (39%) – cele mai mari valori, peste media europeană, înregistrându-se în Germania (62%), Slovenia (61%) și Estonia (59%).

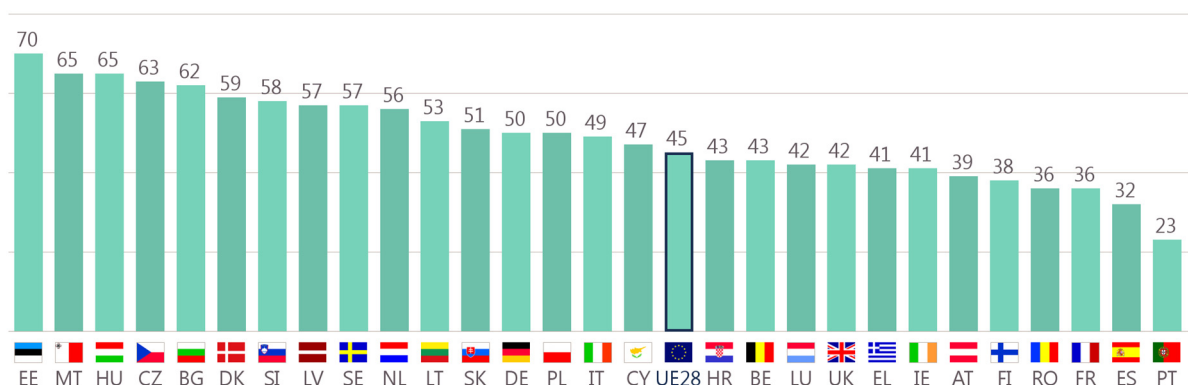
b. Încrederea în instituțiile naționale și europene

Românii acordă mai multă încredere instituțiilor internaționale – aproximativ unul din doi români tinde să aibă încredere în Uniunea Europeană sau Națiunile Unite –, în timp ce instituțiile naționale cunosc un grad de încredere mai scăzut – 36% pentru autoritățile publice locale sau regionale, 35% pentru administrația publică, 29% pentru Guvern, 22% pentru Parlament. Încrederea românilor în Uniunea Europeană (52%) se situează peste media europeană (36%).

IV. PERCEPȚIA SITUAȚIEI ECONOMICE A ROMÂNIEI ÎN CONTEXT EUROPEAN ȘI GLOBAL

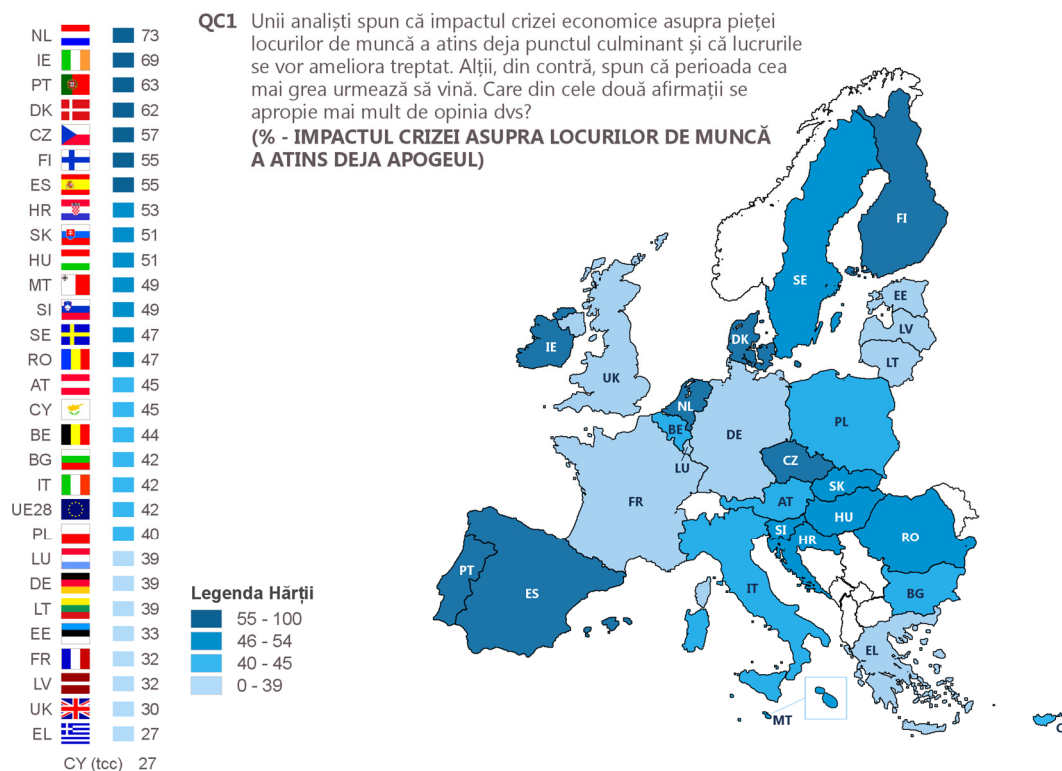
Situația economică, pe de o parte, și sistemul de îngrijire al sănătății și de securitate socială, pe de altă parte, sunt problemele cele mai importante cu care românii consideră că se confruntă România (ele înregistrând un procent de 32%, în fiecare dintre cazuri). Acestea sunt urmate de creșterea prețurilor, inflația și costul de trai (24%) și șomajul (19%). Ele se suprapun ierarhiei problemelor personale resimțite, atât de români, cât și de restul cetățenilor Uniunii Europene: costul de trai și condițiile de viață, sistemul de sănătate și securitate socială, sistemul de pensii, situația financiară a gospodăriei. Imigrația (36%) și terorismul (34%) sunt cele mai importante probleme ale Uniunii Europene, din perspectiva cetățenilor, însă procentul românilor care le-au menționat este în scădere față de anul trecut (43% apreciind terorismul drept o problemă și 47% imigrația).

QA5 Care credeți că sunt cele mai importante două probleme cu care se confruntă UE în acest moment?
(% - IMIGRAȚIA)

Situația economiei naționale era percepută ca fiind bună și foarte bună în cea de-a doua jumătate a anului 2016 de un sfert dintre români, procentul celor optimiști poziționând România sub media Uniunii Europene (41%), dar în linie cu percepția populației din aceeași perioadă a anului 2015. În ceea ce privește așteptările pentru următoarele 12 luni, românii sunt mai puțin optimiști decât la finele lui 2015, un sfert dintre ei declarând că se așteaptă ca situația economică a țării să se îmbunătățească, 40% că ea va rămâne la fel și 29% apreciind că situația se va înrăutăți. Un aspect important ce nu poate fi trecut cu vederea este faptul că aceste percepții au fost evaluate în contextul apropierei și desfășurării alegerilor parlamentare din decembrie 2016. În strânsă legătură cu aceste evenimente sunt și aprecierile românilor privind direcția în care țara lor se îndreaptă, 30% considerând că România merge în direcția corectă, în linie cu media europeană (29%), dar mult sub procentul celor care consideră că direcția este cea greșită (60%).

În ceea ce privește situația economiei românești privite în contextul crizei economice și a locurilor de muncă, aproximativ unul din doi români consideră că impactul crizei asupra locurilor de muncă a atins deja apogeul (47%), în timp ce 41% consideră că perioada dificilă de-abia urmează să vină. Procentul optimiștilor situează românii peste media europeană (42%), însă, în alte țări analizate, precum Olanda, Albania și Irlanda, aproximativ 70% dintre respondenți consideră că impactul crizei a atins deja apogeul. Mai puțin optimiști sunt grecii și ciprioții, unde doar un sfert din populație crede că răul cauzat de criza economică a trecut.

CONCLUZII

Imigrația și terorismul sunt în continuare considerate principalele două probleme cu care se confruntă Europa, dar procentul românilor care le-au indicat este în scădere față de anul trecut. Ca și în valurile precedente de Eurobarometru, mobilitatea persoanelor din alte state membre este percepută favorabil, în timp ce migrația persoanelor din afara Uniunii evocă un sentiment mai degrabă negativ. Trei din cinci români se declară în favoarea unei politici europene comune privind migrația, însă ponderea lor este sub media celorlalte state și în scădere față de 2015.

Fără a cunoaște o evoluție surprinzătoare față de anul anterior sau în raport cu celelalte state membre ale UE28, România se menține printre țările cu o opinie pozitivă despre situația actuală și evoluția în perspectivă a construcției europene. Trei din cinci români cred, astfel, că Uniunea Europeană se îndreaptă în direcția corectă pentru a ieși din criză și că va face față noilor provocări globale.

Susținerea priorităților Uniunii Europene rămâne ridicată, dar se poate observa o ușoară tendință de scădere în nivelul de acord, comparativ cu toamna anului 2015. Aproape opt din zece români se declară în favoarea liberei circulații a cetățenilor UE, care pot să locuiască, să muncească, să studieze și să facă afaceri oriunde în UE. De o susținere ridicată se bucură și acordul de liber schimb și investiții între UE și SUA, în creștere față de 2015.

Două treimi dintre români declară că se simt cetățeni europeni, opinie concordantă cu celelalte state membre ale UE28. Un procent similar se declară în favoarea unei politici de apărare și securitate comună a statelor membre ale Uniunii Europene, în scădere față de 2015, dar și sub media europeană.

Comisia a propus o revizuire ambițioasă a normelor UE în domeniul telecomunicațiilor. Aceste propuneri vizează realizarea de investiții în rețelele de foarte mare capacitate și vor accelera accesul larg al europenilor la conexiuni fără fir. Accesul la internet reprezintă în continuare un obstacol în calea realizării agendei digitale în România, ponderea românilor care nu accesează internetul niciodată fiind cu 21 puncte procentuale mai mare decât media la nivelul statelor membre.

Obiectivul cel mai realist al strategiei 2020 se traduce în asigurarea oportunităților legate de locuri de muncă. Mai mult, măsurile ce vizează piața muncii (șomajul), precum și cele legate de educație, constituie priorități pentru români. Obiectivul național de 70% până în 2020 rămâne ambițios, rata ocupării forței de muncă în grupa de vârstă 20-64 de ani atingând 67.7% în al treilea trimestru din 2016³.

În privința eficienței utilizării resurselor, scăderea emisiilor, cât și creșterea utilizării energiei regenerabile și a eficienței energetice sunt considerate a fi obiective fezabile ale Uniunii de peste jumătate dintre români. Românii consideră garantarea unor prețuri rezonabile pentru consumatori drept obiectiv prioritar, urmat de protejarea mediului înconjurător și combaterea încălzirii globale.

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_ro